Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адмінистрація и Експедиція пôдъ ч. 8 Улиця Чарнецкого.

Редакція пôдъ ч. 13 Улиця Жулѣньского.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ: въ Адмінистрации „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:

на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 80. Вторникъ 9 (21) Цвѣтня 1891. **Рôкъ I.**

Не во гнѣвъ молодшôй братіи.

Деякѝ факты зъ послѣднихъ часôвъ повиннѝ звернути увагу нашои суспôльности а особливо нашои дорастаючои молодежи, еи родичѣвъ та опѣкунôвъ.

Въ першôмъ рядѣ пригадуемо тутъ послѣдне справоздане львôвского університету и наведемо тутъ для докладнѣйшого поясненя кôлька чиселъ зъ него. Справоздане то показуе мѣжь иншимъ, якъ роздѣлялось число студентовъ університету на поодинокѝ выдѣлы и каже: Пôсля народности було Поляковъ 796, Русиновъ 421; права училo ся Поляковъ 577, Русиновъ 101; фільософіи, Поляковъ 149, Русиновъ 37; теольоґіи, Поляковъ 70, Русиновъ 283. Числа тѝ говорять дуже богато.

Другій фактъ есть такій: Пôсля ухвалы Сойму мае Выдѣлъ краевый зорґанізувати роздаване стипендій для кандидатовъ учительскихъ до школъ середныхъ такъ, щобы по тыхъ школахъ не дававъ ся почувати бракъ силъ учительскихъ. Розумѣе ся, що Выдѣлъ краевый мусить знати, котрыхъ учителѣвъ найбôльше потреба и длятого мусѣвъ вôнъ порозумѣти ся зъ краевою Радою школьною. Отже щожь довѣдавъ ся Выдѣлъ краевый? Ото то, що найбôльше недостае учителѣвъ до наукъ природныхъ и математики а вôдтакъ до языкôвъ рускогo, польского и нѣмецкого.

Зберѣмъ же тѝ два факты разомъ а представить ся намъ для нашои будучности сумна проява. Вже самъ фактъ, що Русиновъ було на университетѣ мало що бôльше якъ половина зъ того, кôлько було Поляковъ, есть сумный; але вôнъ дасть ся ще пояснити: Русины суть загально бѣднѣйшѝ, и розкиненѝ масами по селахъ, зъ вôдки молодѣжь въ меншôмъ числѣ пускае ся до высшихъ наукъ. Вже дивнѣйше выдасть ся порôвнане числа студентовъ університетскихъ на выдѣлѣ теольоґічнôмъ. Коли на правахъ не було Русиновъ и пятои части только, що Поляковъ, а на фільософіи ледви четверта часть тôлько що Поляковъ, то за то на выдѣлѣ богословскôмъ було Русиновъ бôльше якъ чотиры разы тôлько якъ Поляковъ! Найже теперь хтось не скаже, що мы одинокій народъ въ цѣлой Европѣ, бо народъ теократичный. Но се не було бы ще нѣяке лихо, але лихо по нашôй думцѣ лежить въ чôмъ иншôмъ, що наша молодѣжь на высшихъ студіяхъ роздѣлюесь такъ неровномѣрно. Правда, що наша молодѣжь университетска въ значной части рекрутуесь зъ селяньства, а селянинъ не видить у себе въ селѣ нѣчого бôльше лишь бѣдного учителя, богатого пана и священника, котрый наукою добивъ ся до того становища и зъ вôдси родить ся въ нѣмъ идеалъ мати сына священникомъ. Але зъ другои стороны нѣгде правды дѣти, що и молодѣжь сама, коли вже дôйде до того вѣку, въ котрôмъ рѣшае о своѣй судьбѣ, не то не мае вôдваги спустити ся на власнѝ силы, але просто руководить ся дуже часто взглядами выгоды и хвилевого забезпеченя. Не думаемо симъ нѣкому робити докору, але знаемо зъ досвѣду, що богато зъ нашои молодежи навѣть такои, котра мала бы несогôрше забезпечене на часъ студій, поступае на выдѣлъ теольоґічный. Певно, що въ тôмъ нѣчого злого, ба навѣть для насъ пôдъ деякими взглядами и користно, але зъ другои стороны думаемо, що можна служити Богови не лишь въ священничôй одежи.

А вжежь хто хоче служити Богу въ одежѣ духовной, той мусить мати дѣйстно п о к л и к а н е, а не лишень гадку аабезпечити собѣ кусень хлѣба. Въ такъ знатнôмъ числѣ богословôвъ годѣ припустити, щобы всѣ руководили ся взглядами высшими и въ тôмъ шуканю к а р і е р ы въ станѣ духовнôмъ, добачуемо сумну прояву. Если вôдъ кождого чоловѣка вымагае ся запертя себе самого для хôсна суспôльности, то о скôлькожь бôльше треба домагатись вôдъ тыхъ, котрѝ мають другихъ учити найвзнеслѣйшихъ чувствъ посвященя ся и офѣры.

Безперечно неменше сумною проявою есть що зъ університетскои молодежи нашои такъ, дуже маленько поступае на фільософію, а ще менше вôддаесь науцѣ рôдного языка. Дôйшло до того, що нинѣ не стае вже не то взагалѣ учителѣвъ Русиновъ, але спеціяльно учителѣвъ руского языка, а працѣ рускѝ школы середнѝ збôльшають ся и есть надѣя, що будуть збôльшати ся. Дôйшло до того, що колибъ нинѣ прийшлось обсадити не то двѣ, три, але хочь бы лишь одну ґімназію Русинами, то не знайшлось бы людей до того. Домагаемось на силу рускихъ школъ, и справедливо; але зъ

Зъ чого повстала нафта?

Чи въ палатѣ богача, чи пôдъ стрѣхою бѣдного селянина, свѣтять нинѣ майже лишь самою нафтою и не знайдесь певно середъ насъ анѣ оденъ чоловѣкъ, котрый бы нафты не знавъ. Нѣхто навѣть не пытае, зъ вôдки она бере ся; досыть, якъ хто знае, що еи добувають зъ землѣ, але зъ вôдки она тамъ въ земли взяла ся, якъ она повстала, о тôмъ дуже мало людей знае, а й то що знають, не есть ще зовсѣмъ ясне. Одно лишь знае ся на певно, що въ декотрыхъ сторонахъ есть величезна маса нафты, та тôлько не такъ легко еи добути, але хто еи добуде, то она стаесь щастемъ для него.

Щобы показати, кôлько нафты есть въ земли, наведемо тутъ хочь кôлька примѣрôвъ. Насамперéдъ пригадаемо, що недавно тому и наша часопись доносила, що въ Россіи въ Кавкаскихъ горахъ надъ Каспійскимъ моремъ добуло ся величезне жерело нафты. Нафта бухнула зъ того жерела такою струею, що могла бы була обертати два млыны и стала заливати цѣлу околицю коло мѣста Балахановъ. Въ першôй хвили не можна було того жерела анѣ забити, анѣ нафту зъ него такъ скоро ловити въ бочки, щобы она не розливалась рѣкою по поляхъ. Теперь вже набирають зъ него на день по 300.000 пудôвъ, значить ся на нашу вагу (пудъ мае 40 фунтôвъ) 120 тысячѣвъ сотнарôвъ. Мѣркуйтежь теперь, кôлько тамъ тои нафты мусить бути въ земли!

Але бо то и не першій разъ добуло ся таке богате жерело нафты. Коло того самого добули були братя Нобелѣ въ 1875 р. таке жерело, що бухнуло въ першôй хвили на 70 сляжнѣвъ въ гору, позаливало всѣ поля, поробило величезнѝ озера нафтовѝ и широкою рѣкою плыло ажь до моря. За пôвтора мѣсяця набрали они зъ того жерела бôльше якъ міліонъ бочокъ нафты. А кôлько то пôйшло марно?! Тотѝ самѝ Нобелѣ добули въ 1883 р. друге таке богате жерело, котре въ першôмъ тыждни дало 150 тысячѣвъ сотнарôвъ нафты. Жерело то слабло зъ кождымъ днемъ, але все таки дало за пять мѣсяцѣвъ бôльше нафты, якъ того року добули въ цѣлôй Австріи.

Такъ само богатѝ жерела нафты показались и въ пôвнôчной Америцѣ въ Сполученыхъ Державахъ надъ рѣкою Ойль-Крікъ. Оденъ бѣдный чоловѣкъ, Функъ, добувъ тамъ на своѣмъ ґрунтѣ жерело, що давало ему на день 240 бочокъ нафты и вôнъ ставъ зъ того богачемъ. Въ 1884 р. добули тамъ нове жерело, котре давало на день 6 тысячѣвъ бочокъ.

Але и у насъ въ Галичинѣ, де здовжь нашихъ гôръ, почавши вôдъ Слободы Рунґурской ажь пôдъ Новый Санчь, есть въ земли богато нафты, добували ся неразъ такѝ богатѝ жерела. Въ 1885 р. добули въ Слободѣ Рунґурской жерело, що давало на день по сто бочокъ, а й не давно тому, бо ледви що минувшого мѣсяця, добувъ пос. Щепановскій въ Суковôй коло Коросна таке жерело, що дае ему на день по 25 бочокъ нафты.

Вже сихъ кôлька примѣрôвъ выстало бы показати, яка велика сила нафты находить ся въ земли. Подумайможь собѣ, що есть множество жерелъ якъ у насъ, такъ и въ Румуніи, Россіи, Нѣмеччинѣ, Италіи и въ Америцѣ, котрѝ хочь значно менше, але за то вже вôдъ многихъ лѣтъ дають нафту. Въ Слободѣ Рунґурской есть н. пр. оденъ закôпъ, що вже вôдъ 115 лѣтъ дае нафту. Вôдъ коли ужитокъ нафты ставъ загальный и великій, то еи таки добуто вже дуже богато. У насъ н. пр. добули лишь минувшого року оденъ міліонъ и 2.250 сотнарôвъ нафты, а въ часѣ вôдъ 1882 до 1890 р. разомъ добуто еи ажь шѣсть міліонôвъ и 950 сотнарôвъ. Въ Россіи на Кавказѣ добули въ 1884 р. лишь самѝ братя Нобелѣ зъ своихъ закопôвъ 4 міл. сотнарôвъ. Зъ сего всего можна собѣ легке представити, кôлько то нафты мусить бути въ земли, яке то въ нѣй богатство спочивае. Не диво, що парискій Ротшільдъ постаравъ ся о то, щобы загорнути въ свои руки всю нафту на Кавказѣ, а одно нюйоркске товариство захопило собѣ майже весь промыслъ нафтовый въ Америцѣ.

другои сторони и дбайможь и про то, щобы бодай въ тыхъ, яки̂ суть, було кому учити. И тутъ знову не мала вина и самои молодежи. Замѣсть брати ся на серіо до роботы, замѣсть зглубляти науку и кидатись на всѣ єи поля, та роздѣляти працю помѣжь себе, то она въ послѣдныхъ часахъ волѣе політикувати, волѣе воювати пустыми фразами, волѣе спорити о всѣмъ и зо всѣми и єй здає ся, що то она тымъ готовить ся до будучого житя горожаньского, що выроблює ся на проводирôвъ свого народу. А тымчасомъ якій буде конець? Выговорить ся, выспорить ся, охолодѣє и — стане рôвнодушна и для житя горожаньского и для науки, до котрои за молоду не приспособить ся. Спытаємо: чи богато зъ нашои молодежи вôддає ся студіямъ наукъ природныхъ? чи богато студіює рôдну историю, такъ пôдъ многими взглядами важну и цѣкаву? чи може богато працює надъ етноґрафією, тою для декого зъ насъ, що такъ скажемо, модною наукою? За то богато слôвъ, богато шуму, а конець такій, що поля, на котрыхъ можна бы дѣйстно зъ користею працювати и для себе и для другихъ, для цѣлои суспôльности, стоять порожни̂. Ба що гôрше, молодѣжь наша не видить, не хоче видѣти, якъ поволи збиваєсь зъ простого шляху науки и працѣ и думає, а може и єсть пересвѣдчена, що выбрала якъ разъ найлѣпшу дорогу.

Скаже хтось може: не знаєшь молодежи, не розумѣєшь нѣчого; не понимаєшь духа часу, не знаєшь поступу и всѣлякихъ еволюцій! Може и такъ; але свою гадку все таки чейже высказати вôльно, а то мы и зробили, якъ знали и якъ намъ рѣчь представляєсь. Нехай же не буде во гнѣвъ нѣкому.

Рада державна.

Коло польске пристало на жаданє рускихъ послôвъ, щобы въ комісіи податковôй засѣдавъ оденъ Русинъ. Такъ само згодило ся коло на то, щобы Молодо-Чехамъ вôдступити въ комісіяхъ замѣсть 2—три мѣсця.

Зачувати, що лѣвиця хоче предложити власный проектъ адресы а то длятого, що єсть рѣшучо противно клюбови Гогенварта. За польскимъ проєктомъ адресы будуть голосувати крôмъ клюбу Гогенварта также мабуть и Молодо-Чехи.

Клюбъ Гогенварта уґрупувавъ ся въ той спосôбъ, що розпадає ся на три части: на шляхту ческу, клерикалôвъ и полудново-славяньскихъ послôвъ. Кожда зъ тыхъ частей застерѣгла собѣ право бороненя власныхъ интересôвъ. Доси числить клюбъ сей 73 членôвъ: до него приступлять еще послы буковиньски̂ а моравски̂ Чехи будуть стояти зъ нимъ въ тѣсныхъ зносинахъ. При обчислюваню голосôвъ, маючихъ признати ся консервативному клюбови въ поодинокихъ комисіяхъ, принято за пôдставу обчисленъ число 90 членôвъ клюбу.

Сполучена лѣвиця вызначила до комисіи адресовои послôвъ: Пленера, Хлюмецкого, Гайльсберґа, Гербста, Коппа, Ґальвіха, Шаршлода, Русса, Думрайхера, Демеля, Вебера, Зіґмунта.

Переглядъ політичный.

Є. Вел. Цѣсарь принимавъ оногды на авдіенціи мѣжь иншими: ґр. Гомпеша, ґр. Холоневского, ґр. Воляньского, ґр. Ант. Водзіцкого и члена палаты панôвъ, д-ра Цоля.

Ґр. Таффе заявивъ — якъ доносять польски̂ ґазеты — що не противный тому, щобы Поляки обходили память своєи конституціи зъ 3 мая, треба лишь, щобы порядокъ публичный не бувъ нарушеный.

Зъ Одесы доносять, що не задовго мають бути прогнани̂ всѣ жиды зъ Москвы и Кієва. Православне духовеньство заявило, що пробуванє жидôвъ въ сихъ для Россіи святыхъ мѣстахъ зневагою для нихъ. Въ мѣстахъ тыхъ вôдбувають ся по ночахъ облавы на жидôвъ и скоро котрый не може выказати ся паперами, заразъ єго арештують.

Єсть вже певною рѣчею, що перенесенє Хитрова зъ Букарешту до Лісбоны значить дла него деґрадацію и то деґрадацію велику. Що було безпосередною причиною єго перенесеня, того ще не знати; але то здаєсь бути певною рѣчею, що не єго интриґи и аґітація ведени̂ на балканьскôмъ пôвостровѣ. Загально говорять, що єму прислуживъ ся драґоманъ россійского посольства въ Букарештѣ, звѣстный Якобзонъ. Той мавъ денунціювати Хитрова, що вôнъ нарушивъ тайный фондъ призначеный для Ґаґаринского товариства пароходнои плавбы Дунаю. Якобзонъ стративъ вправдѣ также добру посаду але и прислуживъ ся Хитрову. Посолъ Фонтонъ, котрый має прийти на мѣсце Хитрова, єсть зъ роду Французъ и має бути чоловѣкомъ зовсѣмъ спокôйнымъ и тактовнымъ.

Зъ Креты наспѣла вѣсть, що тамошни̂ Греки старались знову выкликати ворохобню. Ще зъ початкомъ марта покинувъ бувъ проводиръ ворохобникôвъ, Ліапісъ, островъ и всѣ снодѣвалв ся, що на островѣ настане вôдъ теперь спокôй. Тымчасомъ вернувъ вôнъ вже 27 марта зъ ватагою, складаючого ся зъ 38 людей на островъ и старавъ ся дôстати въ горы, коло мѣста Селіносъ. Скоро лишь ворохобники станули на островѣ, зложили присягу, що готови̂ и житє вôддати за освободженє острова та по примѣру революціи зъ 1827 р. назвали ся „святою дружиною". Они привезли зъ собою зъ Греціи вже готови̂ вôдозвы до консулѣвъ державъ заграничныхъ и до магометаньскихъ жителѣвъ, а такъ само и до христіянъ. Вôдозвы ти̂ розкинено заразъ по цѣлôмъ островѣ и назначено день 1 (13) цвѣтня до загальнои ворохобнѣ. Тымчасомъ ґубернаторъ довѣдавъ ся о тôмъ плянѣ и выславъ дня 4 (17) цвѣтня два баталіоны войска, котре пôдъ мѣстомъ Кісамосъ стрѣтило ворохобникôвъ въ силѣ 150 людей. Прийшло заразъ до борбы, але ворохобники мали такъ добре становище, що Турки стрѣлали до нихъ цѣлый день и не могли имъ нѣчого вдѣяти. Въ наслѣдокъ того выслано противъ ворохобникôвъ ще бôльше войска. Въ Атинахъ дуже неради̂ зъ того, що революція выбухла не въ пору и побоюють ся, що Анґлія готова въ порозумѣню зъ Портою забрати островъ Крету пôдъ свою власть.

Новинки.

— **Именованя.** Ц. к. Рада шкôльна краєва именувала тымчасового учителя, Іосифа Едварда Велька въ Феліцієнталю, сталымъ учителемъ школы етатовои въ Сморжу долѣшнôмъ; тымчасового учителя, Франца Зентковича, въ Филиповичахъ, сталымъ учителемъ мѣсцевои школы тамже.

— **О розкопкахъ въ Мышковѣ** повѣта залѣщицкого здававъ дня 14 с. м. справу въ краковскôй академіи наукъ археольоґъ п. Оссовскій. Тамъ знайшовъ вôнъ надъ Серетомъ нетѣлопальни̂ гробы, а зъ окрасъ бронзовыхъ, находячихъ ся при кôстякахъ, а похожихъ на наслѣдуванє делікатныхъ выробôвъ всхôдныхъ, а также въ рôвныхъ признакъ въ выробѣ глиняного начиня, уставленого при кôстякахъ вносить, що гробы ти̂ належать до VIII вѣку нашои еры.

— **Огнѣ.** Ледви що настала весна а вже зъ рôвныхъ сторôнъ надходять вѣсти о грôзныхъ пожарахъ. Такъ згорѣло въ мѣсточку Холоєвѣ дня 16 с. м. въ ночи 7 господарствъ зô всѣми будынками и запасами. Въ Косовѣ того самого дня, также въ ночи згорѣла реальнôсть Юліи Шнайдровои. Въ обохъ мѣсцевостяхъ показало ся, що прилады до гашеня огню були въ якъ найгôршôмъ станѣ або таки и зовсѣмъ ихъ не було.

Зъ вôдкижь взяла ся чи бере ся така сила нафты въ земли? Ротшільды певно надъ тымъ пытанемъ не думали и не думають. Имъ про те байдуже, коби лишь въ ихъ копальняхъ було якъ найбôльше нафты; але учени̂ вже вôдъ давна старались пояснити то пытанє и таки вже трохи пояснили.

Зъ разу всѣляки̂ всѣляко поясняли. Одни̂, якъ россійскій ученый Менделеєвъ, говорили, що нафта повстала десь дуже глубоко въ земли зъ пары водной, вугля и розпущеного зелѣза; други̂ знову, якъ Французъ Бертельо, доказували, що нафта робить ся въ земли изъ всѣлякихъ ґазôвъ при помочи водной пары та що ти̂ ґазы добувають ся изъ соли, котра звычайно єсть въ тыхъ сторонахъ, де добуваєсь нафта. Ще инши̂ стали доказувати, що нафта робить ся зъ камѣнного вугля або торфу. Они кажуть такъ: Вуголь камѣнный и вуголь брунатный (такій якъ той, що єго добувають коло Печинѣжина въ Коломыйщинѣ) повстали въ той спосôбъ, що колись, въ дуже давныхъ часахъ росли на земли величезни̂ лѣсы а земля була тогды въ серединѣ ще дуже огниста, лишь зъ верха була остигла и покрыла ся твердою шкôрою. Тота шкôра заломлювалась пôдъ лѣсами и они западали ся, тлѣли тамъ безъ приступу воздуха и зъ нихъ поробилось вуглє камѣнне. Тому то ще и нинѣ въ тôмъ вуглю знаходимо цѣли̂ пнѣ деревъ, корѣнє та та листє. Колижь тото дерево мало въ собѣ богато живицѣ, то зъ него зробилась нафта. Подумаймо собѣ, що вуголь камѣнный, брунатный або й торфъ, повенъ живицѣ розгорить ся десь въ глубинѣ землѣ де ще дуже горячо, а до него подôйде пара водна, розôгрѣта также въ земли такъ якъ бы въ кôтлѣ, то тота пара забирає зъ собою живицю и несе єи шпарами въ земли въ гору, де земля єсть вже холоднѣйша. Тутъ остигає пара и зъ неи робить ся вода а зъ живицѣ робить ся, коли она дуже згустне асфальтъ (смола земна або смола жидôвска, такъ звана вôдъ того, що єи єсть дуже богато надъ Мертвымъ моремъ, въ давнôмъ краю жидôвскôмъ, въ Палестинѣ, де давнѣйше стояли мѣста Содома и Ґомора); колижь тота живиця менше згустне, то зъ неи робить ся мазь гôрска, яка и у насъ на Пôдгôрю находить ся. Коли же пôзнѣйше до того асфальту (зъ котрого мимоходомъ сказавши пробовали н. пр. въ Станіславовѣ и Львовѣ робити тротоары) або до тои мази гôрскои приходить и дальше горяча пара, то земля огрѣваєсь такъ, що они розтоплюють ся и перемѣняють ся въ нафту, котра вôдтакъ шукає собѣ сама выходу и выплыває або єи добувають люде. Єсть то, кажуть подôбный спосôбъ, якъ зъ живицѣ робить ся при помочи кипячои воды олій терпентиновый, а зъ того олѣю вôдтакъ терпентиновый спірітусъ.

Показалось однакожь, що то не може бути, щобы нафта въ земли въ той спосôбъ повставала. Не всюды де єсть нафта, єсть заразъ и вуглє камѣнне або хочь бы лишь слѣды зъ него. Але отъ що показало ся: въ тыхъ сторонахъ, де въ земли єсть нафта, знаходить ся звычайно и сôль. Такъ н. пр. въ Слободѣ Рунґурской копали въ 1771 р. за солею а добули нафту. Скрôзь по нашихъ горахъ, де єсть нафта, суть бодай слѣды й соли, а рѣчь вже доказала, що тамъ, де нинѣ єсть въ земли сôль, було колись море. Такъ само суть и слѣды, що тамъ, де нинѣ показуєсь нафта, було колись море. Всюды въ тыхъ скалахъ, котри̂ треба провертити, щобы добути нафту, выдко слѣды такихъ рыбъ и звѣрятъ, особливо скальокъ (черепиць, мушлѣвъ, зъ рода мякунôвъ, яки̂ н. пр. жиють и у насъ въ намулѣ рѣкъ и ставôвъ), що жили колись тôлько въ мори. Иногдѣ можна подыбати на такихъ скалахъ и цѣлу рыбку або инше звѣрятко такъ гарно вôдбите, якъ бы єго хто помалювавъ. А звѣстна рѣчь, що декотри̂ рыбы бувають дуже товсти̂, отъ хочь бы примѣромъ и селедцѣ. Зъ декотрыхъ великихъ рыбъ морскихъ, якъ н. пр. зъ Людоѣда-акулы, зъ Тріски и Дорша добувають люде по кôльканацять сотнарôвъ товщу, такъ званого рыбячого трану. Отъ и для ученыхъ знайшовъ ся легкій здогадъ; они кажуть: Въ тыхъ мѣсцяхъ, де нинѣ добуваєсь нафта, були колись велики̂ моря а въ нихъ богато рыбъ и всѣлякихъ другихъ звѣрятъ. Видко, на верху землѣ мусѣли поробитись велики̂ змѣны; мо-

— **Засуджені за вѣру.** Российска ґазета поліційна доносить, що судъ окружный въ Сѣдлцяхъ засудивъ слѣдуючихъ мешканцѣвъ повѣту Константиновского: бувшого гр. кат. священика зъ Брудска, Іосифа Терликевича, его жѣнку Теофілю и сынôвъ его Петра и Ивана та доньку Филипину; дальше Андрѣя Верещука, Николая Мастибродского и Тадея Береву за то, що они утѣкаючи передъ гоненемъ за ихъ вѣру утекли за границю и тамъ перебувають, на вѣчне прогнанє, а колибъ вернули то на зсылку на Сибирь.

— **Въ Новоселици** на Буковинѣ арештували дня 12 с. м. жандармы якогось загадочного чоловѣка, котрый въ ночи волочивъ ся понадъ границю. При ревізіи одежѣ арештованого найшли у него оденъ листъ, зъ котрого выходить, що вôнъ называесь Янкель Островскій, и утѣкъ зъ российского войска. Пôдъ одежію на тѣлѣ знайдено у него другій опечатаный листъ, зъ котрого знову показуесь, що вôнъ пробувавъ въ Лондонѣ и тамъ убивъ чотирохъ российскихъ соціялістôвъ. При переслуханю признавъ вôнъ, що дѣйстно убивъ чотирохъ соціялістôвъ въ Лондонѣ, а то нѣбы зъ той причины, що они, взявши его до себе не хотѣли вôдтакъ выпустити и держали мовь бы въ вязници. Коли разъ попили ся, поубивавъ ихъ сплячихъ и утѣкъ. Островскій сидить въ арештѣ повѣтового суду въ Садагорѣ.

— **На зелѣзници** межи стаціями Качика а Пертеште було бы недавно тому лучило ся велике нещасте, бо хтось повытягавъ въ ночи въ 13 на 14 с. м. на великôй просторони майже всѣ шрубы зъ шинъ якъ разъ передъ тымъ, коли мавъ надходити поѣздъ. На щасте спостерегла служба ще завчасу грозячу небезпечнôсть и здержала рухъ ажь до усуненя перешкоды. Показалось, що то два селяне зъ Пертеште и оденъ циганъ повытягали шрубы, щобы поробити собѣ зъ нихъ зубы до боронъ.

— **Списъ людности при войску.** Пôсля обчисленя було 31 грудня м. р. въ Долитавѣ 187.507 вôйсковыхъ активныхъ особъ. Мѣжь ними було по обряду рим. кат. 151 735, гр. кат. 19.712, правосл. 4024, жид. 6042, а 5863 було протестантôвъ обохъ вѣроисповѣдань. Жонатыхъ було лише 8574 а вдôвцѣвъ 296. Читати и писати умѣло 153.521 воякôвъ, 2123 лише читати, а 31 893 було неграмотныхъ. Зъ тыхъ по руски говорило 18.999 а по польски 24.037. Найбôльше войска стояло у Вѣдни: 22.029 особъ, потôмъ въ Поли 8562, на третôмъ мѣсци есть Львôвъ въ ґарнізономъ 8.453, а вôдтакъ Перемышль въ 7.192 войска, Въ Краковѣ було 5452, въ Ярославѣ 4452, а въ Чернôвцяхъ 1956 воякôвъ. Въ краяхъ угорскои короны було при кôнци минувшого року 91.396 воякôвъ. Въ Будапештѣ числивъ ґарнізонъ 11 984, о половину менше, якъ у Вѣдни.

— **Зъ салѣ судовои.** Вчера (въ недѣлю) о годинѣ пôвъ до третои въ полудня скôнчила ся сензаційна розправа Маріи Кобрыновои, обжалованои о убійство Опухляка. Найцѣкавшій бувъ передпослѣдный день розправы, т. е. въ суботу. Завôзваній лѣкарѣ-знатоки мали рѣшити пытанє, чи Кобрынова есть на умѣ здорова и чи на пôдставѣ того, що она неразъ хотѣла сама собѣ житє вôдобрати, не можна припускати, що она вôдъ часу до часу сходить зъ розуму. Лѣкарѣ орекли, що Кобрынова есть певно сильно рознервована, але впрочôмъ есть цѣзкомь на умѣ здорова.

По скôнченю поступованя доказового поставивъ трибуналъ судьямъ присяжнымъ слѣдуючі три пытаня: 1. Чи винна Марія Кобрынъ, що допустила ся скритоубійства на особѣ Опухляка? 2. Чи винна, що допустила ся на особѣ Опухляка убійства? 3. Чи въ хвили злочину була она свѣдома того, що робить, чи нѣ?

Позаякъ оборонець обжалованои, д-ръ Дулемба, въ суботу заслабъ, вôдложено розправу до недѣлѣ. Вчера отже по скôнченю обороны, реплики прокуратора и дуплики оборонця, нараджувались судьѣ присяжні дуже довго надъ поставлеными имъ пытанями и въ кôнци вôдповѣли такъ, що 8 голосами признали Кобрынову выноватою скрытоубійства. Трибуналъ по нарадѣ оголосивъ вôдтакъ вырокъ, засуджуючій Кобрынову за злочинъ убійства зъ §. 134 на кару смерты черезъ повѣшенє. Оборонець д-ръ Дулемба зголосивъ жалобу неважности. Коли Кобрынову вôдводили до арешту, вôдозвалась она голосно: Можуть мене и заразъ повѣсити; я волѣла бы щобы то заразъ стало ся.

— **Смерть за добру раду и добре серце.** Въ Вацовѣ (Байценъ) на Угорщинѣ, бувъ швець, Антôнъ Чермакъ, котрый живъ въ великôй невгодѣ зъ своею жѣнкою. Мѣсцевый священикъ, канонікъ О. Канда, радивъ Чермакови кôлька разôвъ, щобы вôнъ погодивъ ся зъ жѣнкою и живъ зъ нею, якъ Богъ приказавъ. Кôлька днѣвъ тому назадъ, дарувавъ бувъ о. Канда Чермакови навѣть 100 зр., щобы вôнъ зъ тыми грошми взявъ ся назадъ до свого ремесла. Тымчасомъ Чермакъ купивъ зъ тыхъ грошей револьверъ, зайшовъ вôдтакъ въ пятницю дня 17 с. м. до церкви, якъ разъ коли о. Канда правивъ службу божу и стрѣливъ до него три разы зъ револьвера и ранивъ смертельно; вôдтакъ стрѣливъ до хлопця, що услугувавъ при службѣ Божôй, але не поцѣливъ его, а наконець самъ себе застрѣливъ. О. Канда бувъ задля свого доброго серця загально любленый и поважаный. Церковь задля зневаженя святого мѣсця замкнено ажь до часу, коли буде на ново посвячена.

Самоубійство въ 95-ôмъ чортковскôмъ полку. Дня с. м. въ полудне застрѣливъ ся въ касарни „Червоного кляштору“ зъ карабіну рядовый воякъ того полку.

— **Крадѣжь.** Дня 15 цвѣтня въ ночи скрадено у о. А. Юрика, пароха въ Стôльску, коло Николаева, двѣ лошицѣ, а то одну рôчну, червонои масти зъ бѣлою лисиною на чолѣ и пыску, зъ бѣлою латкою на заднôй нозѣ и бѣлымъ копытомъ, а другу дволѣтну, чорну зъ бѣлою звѣздкою на чолѣ.

Всячина.

— **Американьскій судъ.** Въ однôмъ американьскôмъ мѣстѣ вôдбувъ ся недавно тому процесъ, въ котрôмъ обжалованымъ Вільямъ Тільманъ доказавъ, що Джонъ Гервей назвавъ его 150 разôвъ брехуномъ, 72 разôвъ злодѣемъ, 52 разôвъ дурисвѣтомъ а 104 разôвъ грозивъ ему, що ему кости поломить. Ажь тогды Вільямъ розлютивъ ся и вдаривъ Джона кулакомъ такъ сильно въ каркъ, що тои упавъ неживый на землю. Судьѣ присяжні сказали на т,о що Вільямъ повиненъ бувъ такъ зробити вже на годину скорше.

† Посмертні вѣсти.

Марія Садовска, талантлива и дуже симпатична артистка трупы Саксаганьского, померла дня 15 (27) марта с. р. въ Одесѣ, въ 35 роцѣ житя. Руско-украиньска трупа утратила въ покойнôй интеліґентну артистку до рôль драматичныхъ. Вѣчна ѣй память!

Левъ Лукичь Ропицкій, бувшій учитель народный, урядникъ въ „Аціендѣ“, и господарь „Русского Касина“, упокоивъ ся оногды у Львовѣ въ 48 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Послѣдні вѣсти.

Нинѣ мае выбрати ся въ палатѣ пословъ комісія адресова а завтра мабуть вôдбуде ся еи перше засѣданє, на котрôмъ вôдбуде ся выбôръ референта адресы. Чи передъ тымъ выборомъ вôдбуде ся ґен. дебата, не знати; але здаесь, що дебата вôдбуде ся ажь тогды, коли референтъ предложить проектъ адресы. Сербска ґазета радикальна „Дневни Листъ“ достала зъ Софіи вѣсть, що тамъ наспѣло 5000 пакъ зъ карабінами и 2500 сотнарѣвъ амуніціи та що вôйско сербске посуваесь безустанно на сербску границю.

Господарство, промыслъ и торговля.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

Львôвъ: пшениця 8·50 до 9·06, жито 6·25 до 6·60; ячмѣнь 5·50 до 6·40; овесъ 6·65 до 7·10; рѣпакъ 11·— до 12·10; горохъ 6·— до 10·75; выка —.— до —.—; льнянка —.— до —.—; конюшина червона 42·— до 52·—; бѣла —.— до —.— зр. шведска —.— до —.—; Хмѣль —.— до —.— зр. за 50 кільо мѣсце Львôвъ. Оковита готова за 10.000 літрôвъ —.— до —.— мѣсце Львôвъ.

Тернопôль: пшениця 8·35 до 8·75; жито 5·90 до 6.45; ячмѣнь 5.25 до 7.—; овесъ 5·80 до 6.70; горохъ 6·— до 9·—; выка —.— до —.—; рѣпакъ 11·— до 11·75; льнянка —.— до —.—; конюшина червона 42·— до 52·— ѣла —·— до —·— шведска —.— до —.—.

ТЕЛЕҐРАМЫ.

Вѣдень, 20 цвѣтня. Є. Вел. Цѣсарь выѣзджае нинѣ до Вельсъ и верне завтра вечеромъ. Нинѣ передъ засѣданемъ палаты пословъ, буде Цѣсарь принимати презідію тоижь палаты на авдіенціи.

Бѣлградъ, 20 цвѣтня. Король Миланъ выѣхавъ вчера рано. Король Александеръ, реґенты и міністры супроводжали его на дворець, де передъ тымъ вже уставились були всѣлякі достойники войскові и цивильні. Драґоманъ францускаго посольства каже, що вѣсти о его зносинахъ зъ убійниками Белчева, суть лишь клеветою.

Софія, 20 цвѣтня. Аґентія балканьска заявляе, що вѣсть о выдаленю кореспондента аґентіи Гаваса, не зовсѣмъ була вѣрна. На просьбу приятелѣвъ того аґента, взяло правительство назадъ декретъ его выдаленя, ще закимъ консул французскій дôставъ вôдъ мін. Рібота инструкцію зажадати сатисфакціи. Италія вмѣшала ся до сеи справы лишь о стôлько, що дала пôвурядово раду не выдаляти того аґента.

Фрайбурґъ 20 цвѣтня. Урядовый результатъ выборôвъ въ Гановерскôмъ есть такій: На 31052 управненыхъ до голосованя вôддано 17.150 голосôвъ, мѣжь тыми 85 поважныхъ; кн. Бісмаркъ дôставъ 7.365, соціялістъ Шмальфельдъ 3810, Адльоъ 2576, Плятте 3308; шѣсть голосôвъ розбило ся. Тѣснѣйші выборы назначено на день 30 с. м.

Ню-Йоркъ 20 цвѣтня. Случаѣ смерти на инфлюенцу множать ся. Въ Скотдаль выбухли знову розрухи середъ робôтникôвъ. Страйкуючі напали на фабрику Стріска и динамітомъ высадили въ воздухъ еи маґазины зъ запасами. Въ мѣстѣ кинувъ хтось бомбу, котра наробила богато шкоды.

Одвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій

ря ті пощезали, и то може якось навѣть дуже скоро. Величезні масы рыбъ и звѣрятъ, що въ нихъ жили, погинули; ихъ присѣвъ горячій намулъ. Въ теплотѣ глубины землѣ наробило ся зъ тыхъ рыбъ и другихъ звѣрятъ богато олѣю, котрый зъ часомъ переробивъ ся на теперѣшну нафту. Той перероблений вже олѣй сплывавъ зъ водою шпарами въ земли десь въ такі печеры, зъ вôдки вже не могъ дальше розплыватись и тамъ разомъ зъ водою задержавъ ся ажь до нинѣшного дня. Колижь теперь якимъ способомъ зробить ся въ земли отвôръ до такои печеры нафтовои, то нафта сама добуває ся, або люде вертять землю и добувають нафту на верхъ.

Сей здогадъ потвердивъ и ученый, професоръ зъ Карльсруге Енґлеръ Вôнъ взявъ 500 кільоґр. рыбячого трану и ставъ его въ великôй зелѣзнôй рурѣ дуже сильно розгрѣвати, такъ, що зъ него ажь пара робила ся. Показало ся, що той транъ роздѣливъ ся на воду и такій олѣй, котрый бувъ зовсѣмъ такій якъ та нафта що еи добувають у насъ або и въ Россіи та въ Америцѣ. Вôдъ того часу стало вже певною рѣчею, що нафта зробилась въ земли зъ тыхъ рыбъ та другихъ звѣрятъ, що жили колись въ моряхъ, котрі були на тыхъ мѣсцяхъ, де нинѣ копаемо нафту.

К.

АПТЕКА ПОДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає:

Знаменитй средства до консервованя зубôвъ и яселъ и удержаня ямы губнои въ цѣлковитôй чистотѣ, именно

Порошокъ **до зубôвъ** салициловый и зъ руты надає зубамъ снѣжну бѣлость и не ушкоджуючи цѣлкомъ шклива хоронить ихъ передъ спорохнѣлостію.— Цѣна шкатулки 25 и 35 кр.

Вода **анатеринова,** настôй на зѣляхъ антисептичныхъ, а такожь и **вода салицилова,** котрои пару капель розпущенныхъ въ шклянцѣ воды, по выполоканю губы усуває зъ неи непріятный смакъ, а такожь забеспечує ясла передъ всѣми **слабостями.**

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

$4\frac{1}{2}\%$ на рôкъ.

КНЕЙППЪ:

Моє лѣченє водою 1 зр. 92 к. въ оправѣ;
Такъ жити потреба 1 зр. 92 к. въ оправѣ.
Зъ пересылкою почтовою пôдъ опаскою коштує о 20 кр. бôльше.

КНИГАРНЯ ПОЛЬСКА
у Львовѣ, ул. Галицка ч. 4.

Купуємо

переношену одѣжь мужеску **по найвысшихъ цѣнахъ** и ожидаємо посылокъ пôдъ адресомъ:

Експортъ суконъ
„пôдъ Опавою“
Troppau, österr. Schlesien.

Окулиста Дръ Ґезанґъ,
б. ельєвъ асистентъ и операторъ на окулистичнôй клиницѣ проф. Фухса у Вѣдни.
Львôвъ, ул. Ягайлоньска ч. 2
напротивъ нового гмаху Касы Ощадности.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц,

БАНКУ ГИПОТЕЧНОГО

купує и спродає

всякй ефекта и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшомъ, не числячи жадною провизіи.

Яко добру и певну льокацію поручає:

- $4\frac{1}{2}\%$ листы гипотечнй.
- 5% листы гипотечнй преміованй.
- 5% листы гипотечнй безъ преміи.
- $4\frac{1}{2}\%$ листы Тов. кредитового земс.
- $4\frac{1}{2}\%$ листы Банку краєвого.
- $4\frac{1}{2}\%$ пожичку краєву галицку.
- 4% пожичку пропинаційну галицку.
- 5% „ „ буковиньску.
- $4\frac{1}{2}\%$ пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
- $4\frac{1}{10}\%$ пожичку пропинаційну угорску.
- 4% угорскй Облигаціи индемнизаційнй,

котрй то паперѣ контора вымѣны Банку гипотечного всегда купує и продає **по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.**

Увага: Канторъ вымѣны Банку гипотечного пріймає ôдъ Вп. купуючихъ всякй **вылъосованй, а вже платнй мѣстцевй** паперѣ цѣннй, якъ також **купоны за готовку, безъ всѣлякои провизіи, а противно замѣсцевй,** лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляє новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Превосходнй въ смаку и запаху
черезъ **Суезъ** спроваджены

ГЕРБАТЫ

хиньскй

по зл. 2, 2·80, 3·20, 3·60, 4, 4·40 и 5 зл. за фунтъ = 500 ґрамôвъ.

Высѣвки гербаты

по зл. 1·50 и 1·70 за фунтъ = 500 ґрамôвъ зъ найсвѣжшого транспорту поручає **Торговля**

СТ. МАРКЕВИЧА
у Львовѣ, Рынокъ ч. 42.

Всякого рода

ВИНА

ЛѢЧНИЧЙ

дôстати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского
у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЬ

аптикарь у Львовѣ (улиця Жолкôвска, побôчь рампы) поручає:

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, исхіосъ и паралижахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротвôръ, 13 марта 1890.

Вп. Брониславъ Виткевичь, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апоплєксію утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко официіялиста приватный и зôставати зъ моєю родиною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, якй менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Допера уживанье черезъ довшій часъ **„Нервотону“** препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровя Леопольда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣємъ терпячихъ людей. Антоній Новаковскій.

Груднй зѣля Д-ра Зебургера
противъ кашлю, душности, нежиту и т. п.
Цѣна фляшки 20 кр.

АВИЗО!

Нинѣшнымъ позваляю собѣ завѣдомити Вп. П. Т. Публіку, що мôй

СКЛАДЪ ОБУВИ

у Львовѣ

знатно побôльшивъємъ

а зарядъ тогожь почивати буде вôдъ теперь въ рукахъ п. **Льва Ранда,** котрый филію мою у Львовѣ урядивъ, а обзнакомленый зъ вымогами Вп. П. Т. Вôдбирателѣвъ, пôдъ кождымъ взглядомъ вдоволити ихъ зумѣє.

Поручаючи отже Вп. П. Т. Публицѣ мои

выробы обуви мужескои, женьскои и дитинячои
на сезонъ весняный и лѣтный

Заручаю, що всегдашнымъ моимъ старанємъ буде доставляти товаръ въ найлѣпшôй скôлькости по нечуваню низькихъ цѣнахъ.

Альфредъ Френкель,
складъ обуви медлинґскои у Львовѣ, улиця Гетманьска 12.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.